

## סימן סא: תרומת זרע וחליצה

- א. הצגת השאלה  
ב. איסור יבמה לשוק  
ג. ייחוס הוולד  
ד. נאמנות כלפי בית הדין  
ה. נאמנות האישה  
ו. סיכום



### א. הצגת השאלה

שאלה: אישה פנתה למכון פוע"ה במטרה שנעזור לה בהקשר לבעיית פוריות מסוימת. האישה אלמנה שנישאה מחדש, ולה ילדה מנישואים קודמים. התברר שהאישה הייתה נשואה זמן רב ללא ילדים. לאחר שהתברר שאין לבעלה כלל זרע, קיבלו בני הזוג היתר מפוסק חשוב לתרומת זרע גוי, ובלבד שיסתירו את הדבר, וכך אכן עשו. לאור זאת, קרוב לוודאי שהאישה לא קיבלה חליצה לפני שנישאה מחדש, ואם אכן לבעלה הראשון היו אחים, הרי היא יבמה שנישאה לשוק.

לאור זאת נשאלת השאלה האם מוטל עלינו לברר שאלה זו, או שכיוון שאין הדבר ודאי, עלינו להתעלם מכך?

### ב. איסור יבמה לשוק

ראשית, עלינו לברר איזה איסור יש בדבר במידה ואכן אותה אישה הייתה חייבת בייבום וחליצה, ואף על פי כן נישאה לאחר ללא חליצה.

הגמרא במסכת יבמות (צב ע"ב) מביאה מחלוקת האם קידושין תופסים ביבמה לשוק:

אמר רב: מניין שאין קידושין תופסין ביבמה? שנאמר (דברים כה): "לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר", לא תהא בה הווייה לזר. ושמואל אמר: בעניותינו צריכה גט, מספקא ליה לשמואל, האי לא תהיה אשת המת – אי ללאו הוא דאתא, אי דלא תפסי בה קדושין הוא דאתא. אמר ליה רב מרי בר רחל לרב אשי, הכי אמר אמימר: הלכה כוותיה דשמואל.

כלומר להלכה, קידושין תופסים מספק, והאישה צריכה גט מהאיש שהתקדשה לו מבלי שקיבלה חליצה. מהמשך הגמרא שם עולה שאם האישה נתקדשה לפני שקיבלה חליצה מהיבם, היא יכולה לאחר שקיבלה ממנו גט, וחלץ לה היבם, להתקדש לו מחדש. כל זה כשרק נתקדשה, אולם אם כבר נישאת לבעל, ממשיכה הגמרא (שם) ואומרת:

אמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף אמר רב: יבמה – קידושין אין בה, נישואין יש בה... ואי בעית אימא, לעולם כדאמרן מעיקרא: קידושין אין בה, נישואין יש בה, דמיחלפא באישה שהלך בעלה למדינת הים.

רש"י (שם ד"ה כדקאמר) הסביר שאם נתקדשה האישה, היא איננה צריכה גט כלל קודם החליצה, ורק אם נישאה, עליה לקבל גט. אולם שאר הראשונים (תוספות שם ד"ה נותן לה, ר"ף שם כט ע"א, רא"ש שם פרק י סימן ג, רמב"ם הלכות ייבום וחליצה פרק ב הלכה יח) הסבירו את הגמרא באופן אחר, והוא – שאם נתקדשה לאחר, נותן לה המקדש גט ומותרת ליבמה, ואם חלץ לה יבמה, יכולה לחזור למקדש (ונחלקו אם דווקא בשוגג או גם במזיד), אבל אם נישאת לאחר, נאסרה ליבם ולבעלה, ודינה כאשת איש שאמרו לה שמת בעלה ונישאת לאחר, ולאחר מכן בא בעלה, שתצא מזה ומזה.

וכך פסק השולחן ערוך (אבן העזר סימן קנט סעיפים א–ב):

הזקוקה ליבם שנתקדשה לאחר בשוגג, נותן לה הזר שקידשה גט, ויבמה מייבם או חולץ... ואם חזר הזר שגירשה מהאירוסין, ונשאה אחר שחלץ לה יבמה, אין מוציאים אותה מידו...

נישאת לזר, אפילו בשוגג, מוציאה בגט, ואפילו היו לו בנים ממנה, ונאסרה עליו ועל יבמה, וי"ג דרכים שנתבארו בסימן י"ז בה, אלא שאין הולד ממזר. ויש אומרים שהוא ממזר מדרבנן. ויבמה חולץ לה, ואחר כך תהיה מותרת לאחרים.

עולה מכאן, שאם אכן האישה הייתה זקוקה ליבם ונישאה לאחר, עליה לצאת מבעלה, ואסורה עליו עולמית גם לאחר שתקבל חליצה.

אמנם הפתחי תשובה (שם ס"ק ז) הביא את תשובת רבי עקיבא איגר (סימן רה), שהסכים להקל בשעת הדחק גדול מאוד במקרה שלו. אלא ששם היה מדובר במקרה של אישה כבר נולד בן מאותו בעל שאליו נישאת ללא חליצה, ואז דעת מקצת מהראשונים להקל. עוד צירף לכך שבאותו עניין היה חשש סכנת נפשות לאותו בן שנולד, אם האישה הייתה צריכה לצאת מבעלה, אך באופן שאין לה עדיין ולד מבעלה הנוכחי, אין מי שמקל בדבר.

אף על פי כן, מצאנו מספר פוסקים שהקלו בכך בדורות האחרונים במקרים בהם ניתן להחשיב את העובדה שנישאת ללא חליצה כאונס גמור. שורש הדבר הינו תשובת הרשב"א (חלק א סימן קפט) לגבי אשת איש שנבעלה לאחר בהוראת בית דין:

ואם תאמר: אם כן מיכל בת שאול איך הותרה לדוד... אי נמי התם טעות גמור של הוראה היא שהורו לה בבית דינו של שאול, דמלווה ופרוטה דעתו אמלווה.

שאלתו של הרשב"א היא כיצד חזרה מיכל בת שאול לדוד, הרי שאול השיאה (לאחר שכבר הייתה אשתו של דוד) לפלטי בן ליש, ואשת איש שנישאת לאחר ללא גט, אסורה על בעלה? תשובתו היא שהיות ובית דין הורו לה שאין קידושיה הראשונים קידושין, ועל סמך הוראה מוטעית זו נישאה מיכל לפלטי בן ליש, לא נאסרה על דוד. דין זה של הרשב"א נפסק להלכה

ברמ"א (אבן העזר סימן יז סעיף נח).

על בסיס דין זה, דן שו"ת אגרות משה (אבן העזר חלק א סימן קנא) באישה שנתאלמנה פעמיים, והיו לה ילדים מבעלה הראשון, אך לא מהשני. כשבאה להינשא פעם נוספת, מסדר הקידושין שאל אותה רק אם יש לה בנים, ועל סמך זה השיא אותה ללא חליצה. האגרות משה פסק שיש לדמות זאת להוראה בטעות של בית דין. אמנם אין זה ממש הוראת בית דין, אולם האגרות משה צירף לכך את העובדה שמדובר באיסור דרבנן, ושעניין האיסור לבעל הנוכחי הוא גזירה מצד החשש שמא רצתה האישה לפרוק מעליה את עול היבם, מה שלא נכון בנידון שלו שהיבם היה מוכן לחלוץ. לטעמים העיקריים הללו צירף האגרות משה סניפים נוספים, על מנת להקל שלאחר שתתגרש מבעלה הנוכחי והיבם יחלוץ לה, תוכל לחזור לבעלה.

גם שו"ת היכל יצחק לגריא"ה הרצוג דן מספר פעמים בנושא היתר לאישה שנישאה בשוגג ללא חליצה. במקום אחד (חלק ב סימן צא) הוא פסק שיש לסמוך להלכה על דעת בעל הלכות גדולות (סימן לא), שאם יש לאישה ילדים מבעלה הנוכחי – לא תצא. במקום אחר (שם סימן פא) הוא כתב שיש לפסוק כן אפילו כשהאישה בהיריון ועוד אין לה ילדים מהשני. במקום אחר (שם סימנים פה-פו) הוא כתב, שבשעת הדחק גדולה מאוד יש מקום להסתמך על שיטת רש"י (כפי שמתבאר שם), שאף אם אין לה ילדים ונישאה בשוגג, לא תצא.

לאחרונה, יצא פסק דין דומה של הגר"א וייס, בקשר לאישה בעלת תשובה שאימצה שני ילדים בנישואיה הראשונים, ולאחר שהתאלמנה ובאה להינשא מחדש, שאלוה אם היו להם ילדים, ואמרה שכן. רק לאחר שנישאה, התברר לה שהיות והם מאומצים, היא הייתה חייבת בחליצה. הרב וייס התיר אותה לבעלה השני לאחר שתקבל חליצה.

גם בנידון דידן, אם כן, שלאישה לא הוסבר שיהיה צורך בחליצה, ניתן לדמות זאת למוטעית בהוראת בית דין, ולאור הפסקים שהובאו לעיל. ואם כן, יש מקום לברר את העניין, ואם ימצא שאכן היא זקוקה לחליצה, לבקש מאחד מאחי הבעל שיחלוץ לה, ותישאר תחת בעלה.

אולם עדיין אין הדבר בגדר הפשוט, וזאת משתי סיבות:

1. האגרות משה תלה את סיבת ההיתר בנידון שלו, בין היתר בכך שלאישה לא היה שום עניין להינשא לשוק ללא חליצה, כיוון שהיבם מוכן לחלוץ, ואם כן, אין מקום לקנס. לעומת זאת, בנידון כאן יש עניין מיוחד שלא לגלות שהבת איננה ביתו של בעלה הראשון, ואם כן, שוב עולה כאן החשש שבעטיו קנסו את האישה.

2. באופן מעשי, גם אם ינסו לעשות דבר כזה בצינעא ככל האפשר, הרי שבסופו של דבר במצב חריג כזה הדברים יקבלו פרסום, מה שעלול לפגוע קשות בבת הקיימת, שאיננה מודעת לכך שהיא נולדה מתרומת זרע. אמנם במידה וקודם הנישואים השניים היינו יודעים מצב זה, בוודאי שהיינו מבררים אם יש לבעל אחים ומצריכים אותה חליצה, אולם לאחר שהאישה נישאה, הדבר מסובך עוד יותר, שכן עצם החריגות של מקרה כזה מתעצמת, מה שמגדיל את הסיכון לפרסום הדברים ולפגיעה קשה בילדה.

על כן יש צורך לברר האם באמת מוטלת עלינו חובת הבירור באופן כזה.

## ג. ייחוס הוולד

בעבר, בתשובה לגאון הרב ירמי כהן, אב"ד פאריס<sup>1</sup>, דנתי בשאלת הנאמנות לומר שאכן מדובר בילד שנולד מתרומת זרע, ואעתיק את הדברים השייכים לכאן, עם שינויים הנובעים מעצם העובדה שמדובר בשאלה שונה:

כדי שמי שמוחזק בתור בנו של אדם יוכרז כאינו בנו, יש צורך בשני עדים כשרים או ב"יכיר" של האב שזהו אינו בנו. קרוב לוודאי, שאין שני עדים כשרים שיעידו על כך שהאישה קיבלה תרומת זרע של אדם אחר, שכן הרופא אינו ירא שמיים, והוא פסול לעדות. יתר על כן, אף אם נאמר שאכן הייתה כאן הזרעה מאדם אחר, הרי שהאישה המשיכה לחיות בתקופה זו עם בעלה, וקיימא לן ש"רוב בעילות אחר הבעל" (מה עוד שכאן ידוע שרוב הבעילות היו אחר הבעל), וכפי שפסק השולחן ערוך (אבן העזר סימן ד סעיף טו), שגם באשת איש שזינתה, אין חוששים לבניה שהם ממזרים (ובחלקת מחוקק (שם ס"ק יד) מבואר שדין זה אמור אפילו כשהיו עדים שזינתה).

אמנם מבואר בגוף השאלה שהתברר שאביו לא יכול להוליד, אך יש לשאול מהיכן התברר דבר זה. אם זה מכיוון שבני הזוג שהו כמה שנים ולא הולידו, הרי אין זו ראייה, ואף על פי שאנו יודעים, שהבעל ביצע מספר בדיקות זרע ולא נמצא כלום, יש לשאול מי הוא שהעיד על בדיקת זרע זו, והאם הוא כשר לעדות. ייתכן ויש מקום לומר שאותו רופא יהיה נאמן מדין "אומן לא מרע אומנותיה", אך דין זה נאמר לגבי איסור והיתר, שם אין צורך בגדרי עדות, ואילו לגבי קביעת יוחסין, הרי זה דבר שבערווה, "ואין דבר שבערווה פחות משניים" (ורק לעניין האב התורה נתנה לו כוח מיוחד לפסול מדין "יכיר"). ואמנם ראינו שגם במקרה בו צריך גדרי עדות ממש, כגון להוציא ממון, האמינו לערכאות של גויים, כמבואר בשולחן ערוך (חושן משפט סימן סח), שערכאות של גויים לא מרעי נפשיהו, והוסיף שם הרמ"א שהוא הדין בספר שכותבים בו הערכאות, ועל כן, אם אכן יש מסמך רשמי של מעבדת הזרע, ובו תוצאות של בדיקת הזרע, היה מקום לומר שזה מוחזק בגדר דברי אמת כדי להוכיח שאין הבעל ראוי להוליד, וממילא מוכח שהאישה התעברה מתרומת זרע ולא מבעלה.

עולה מכאן שעל מנת שבית הדין יגיע למסקנא שאכן אין מדובר בילדו של הבעל הראשון, עליו לקבל הוכחה רשמית שאכן בבדיקות הזרע שבוצעו, נמצא שהבעל עקר לחלוטין. גם אז יש לדון שמא נתרפא, אולם אם יוכח שאכן האישה קיבלה תרומת זרע, ולאחר קרוב לתשעה חודשים היא ילדה ולד, יש להניח שאכן מדובר בוולד מאותה תרומה ולא מבעלה.

כך נראה מדבריו של שו"ת אגרות משה (אבן העזר חלק א סימן עא):

ואם יש ספק שמא גם בעלה יתרפא בתוך שלושה חודשים לזריקת זרע של הנוכרי במעיה, תפרוש מבעלה שלושה חודשים. ואם הרופאים אומדין שלא אפשר שיתרפא בתוך שלושה חודשים, לא תצטרך לפרוש מבעלה.

זאת אומרת שאין חיוב הבחנה כאשר הרופאים אומרים שאין סיכוי שהבעל יוליד, וממילא אין כאן ספק, וברור שהוולד אינו מבעלה.

1. לעיל, סימן כג. ראה גם בהרחבה לעיל, סימן לו.

אמנם יש לציין שמשו"ת מנחת שלמה (מהדורה תניינא סימן קכד אות ב) משמע שבמידה ולא הייתה פרישה של שלושה חודשים, עדיין יש כאן ספק ולא ודאי. בכל אופן, בנידון דידן אין מסמכים רשמיים שמעידים על מצב הזרע של הבעל, ועל כך שהאישה קבלה תרומת זרע, ולא ברור כלל שבית הדין יוכל להשיג מסמכים כאלו על מנת לברר את המצב לאשורו.

בנוסף לכך, הרב יהודה נקי הסב את תשומת ליבי לתשובתו של הגר"ע יוסף בשו"ת יביע אומר (חלק ט סימן לה), שעוסקת בבעל שרופא אמר לו שהוא עקר ואיננו יכול להוליד, ולאחר מכן אשתו נכנסה להיריון, והיות וכבר יצא עליה קול של פריצות מקודם, גירש אותה ואמר שהבת איננה ביתו. לאחר מכן נשא אישה נוספת ונפטר ללא ילדים. אותה אישה שנייה ביקשה מבית הדין היתר נישואין ללא חליצה. הגר"ע יוסף הסיק לאחר דיון ארוך שאמירת הרופאים שהבעל איננו יכול להוליד, אין בה בכדי להוציא את הבת מחזקת בתו, זאת למרות שאימה חשודה על הזנות, שכן הכלל של: "רוב בעילות אחר הבעל", נכון גם במקרה זה. אמנם הוא צירף לכך את העובדה שמדובר ברופא נוכרי שאינו נאמן על פי גדרי ההלכה, אולם מהתשובות שהביא לשיטתו, משמע שאין זו עיקר סמיכתו להתיר, אלא שאמירה רפואית על עקרות אין בה בכדי ליצור ודאות שתוציא מחזקת כשרות של הוולד. בסיום התשובה מופיע שהיא זכתה גם להסכמתם של הגרצ"פ פראנק והגרי"ש אלישיב.

#### ד. נאמנות כלפי בית הדין

בנידון דידן מופיע במחשב שבוצעו בדיקות זרע שהוכיחו שהבעל עקר, וכן שבני הזוג היו בהליכים לקראת קבלת תרומת זרע, ויש לדון האם כאשר יועבר מידע זה לבית הדין, יהיה בו בכדי לחייב את האישה לעבור חליצה (במידה ולבעלה היו אחים). נראה שאין במידע זה ליצור הוכחה מספקת על מנת לערער על המוחזקות של בן האישה בתור בן בעלה, שכן מדובר ברישום בכתב ולא בידיעה בעל פה. יתירה מכך, מי שהיה רשום במחשב שטיפל בעניין, נשאל האם זכור לו עניין זה וענה בשלילה. מצב כזה דומה לדברים האמורים בגמרא כתובות (כ"ע"א):

תנו רבנן: כותב אדם עדותו על השטר, ומעיד עליה אפילו לאחר כמה שנים. אמר רב הונא: והוא שזוכרה מעצמו; רבי יוחנן אמר: אף על פי שאין זוכרה מעצמו.

והסביר רש"י (שם ד"ה אף על פי), מהי כוונת אין זוכרה מעצמו:

אלא לאחר שרואה בשטר, נתן בליבו ונזכר שלא נשתכח ממנו כל כך שכשמזכירים לו נזכר, אבל אינו נזכר לגמרי – לא, דרחמנא אמר: מפיהם ולא מפי כתבם.

כלומר אדם אינו יכול להעיד על סמך דברים כתובים, אלא אם כן הכתב עוזר לו להיזכר במה שאירע.

וכך פסק השולחן ערוך (חושן משפט סימן כח סעיף יג):

כל זמן שזוכר האדם, יכול להעיד לעולם, ואינו חושש שמא מתוך שנתיישן הדבר הרבה, אינו זוכרו על בוריו. אפילו אינו נזכר לעדות אלא מתוך הכתב, שכשמסרוהו

לו, כתבו בפנקסו לזכרון דברים, ושכח הדבר, ואינו נזכר אלא מתוך הכתב, יכול להעיד; והוא שאחר שראה הכתב נזכר לדבר.

אמנם במצבים מסוימים סומכים על כתב, כגון מעשה בית דין, שטר הכתוב כתיקון שטרות, מסמך רשמי וכד', אולם הרשום במחשב איננו משהו כעין זה, אלא מסמך פנימי שנועד לצרכי המערכת, וממילא אין לו שום תוקף הלכתי בגדרי עדות, ואיננו יכול לחייב את האישה לעבור חליצה.

### ה. נאמנות האישה

אלא שיש לדון בדבר, שכן גם אם בית הדין עצמו לא יפסוק לאור הנ"ל, שעל האישה לצאת מבעלה ולעבור חליצה, ייתכן ומוטל עלינו לברר את הדברים עם האישה. מדובר באישה יראת שמיים, שסביר להניח שלא קיבלה חליצה בתום לב, וכרגע ייתכן והיא חוטאת בשוגג ומחטיאה גם את בעלה. במצב כזה לכאורה יש לומר שעלינו להסב את תשומת לב האישה לדברים, על מנת שאם אכן היא יודעת שבתה איננה מבעלה הראשון, והיא נישאה לבעלה השני ללא חליצה (ויש לבעלה הראשון אחים), הרי היא מעצמה צריכה להודיע זאת לבעלה ולהתגרש ממנו.

אלא שנראה שאין טעם לדבר, שכן גם אם תודיע זאת לבעלה, הוא איננו מחוייב להאמין לה, כפי שנפסק להלכה בשולחן ערוך (אבן העזר סימן קטו סעיף ו), שאשת איש שאמרה לבעלה "טמאה אני לך", איננה נאמנת, שמא נתנה עיניה באחר, ואם כן, הוא הדין בנידון דידן. אף שיש מקום לומר שאם נתנה עיניה באחר, הייתה אומרת לו שזינתה, הרי עדיין האישה מעדיפה לומר לו באופן כזה, שכן מדובר באיסור פחות חמור. מכיוון שבעלה איננו מחוייב להאמין לה, הרי שבזמן הזה כשיש חרם דרבנו גרשום, אסור לו להאמין לה, כמבואר ברמ"א (סימן קעח סעיף ט), שלדעה אחת מנדים אותו אם הוא אומר שמאמין לה. אמנם עיין בפתחי תשובה (שם ס"ק כא), שהביא דעות שונות בעניין היכולת להאמינה, וכן שיש חילוק בין אם חזרה בה לבין אם נשאת בדבריה, שאז מותר לבעל להאמין לה, אך בכל מקרה בוודאי שהוא איננו צריך להאמין, וסביר להניח שאם יבוא לבית הדין, הם יאמרו לו שלא יאמין לה. ממילא עדיף שהאישה לא תדע על כך, שכן כרגע ניתן לתלות בהיתר, ואף אם אסור – היא שוגגת, ואילו לאחר שתדע, עדיין לא תוכל לעשות עם זה שום דבר, שכן בעלה לא יאמין לה, ונמצא שהדברים רק יהיו מורכבים יותר.

ומצאתי בכמה וכמה פוסקים במקרים דומים, שכתבו שאין לאישה להודיע לבעלה:

שו"ת ציץ אליעזר (חלק יט סימן לו) דן באישה שזינתה עם גוי לפני נישואיה, ולאחר מכן חזרה בתשובה ונישאה לכוהן, מבלי לדעת שיש בכך איסור. רק לאחר הנישואים נודע לה שהיא אסורה לכוהן. הציץ אליעזר פסק שלא תאמר זאת לבעלה, מכיוון שהוא אינו מחוייב להאמין לה, ואדרבה, לפי חלק מהשיטות אסור לו להאמין לה, לכן עדיף שלא תספר, שכן זה יגרום למשבר אצלם. אמנם הציץ אליעזר צירף לנימוק זה עוד קולות הנוגעות לעניין כהונה דווקא, אך זאת רק כסניף בעלמא ולא כעיקר להקל.

שו"ת יביע אומר (חלק ט אבן העזר סימן י) דן באישה חוזרת בתשובה שזינתה תחת בעלה קודם שחזרה בתשובה, והעלה להקל שלא תודיע לבעלה. ראה גם שו"ת מעין אומר (חלק ח

פרק ג סימן ח), שהביא פסקים רבים בעל פה מהגר"ע יוסף שליט"א [זצ"ל], שאמר שלא צריך לספר ולא צריך להאמין.

גם שו"ת שבט הלוי (חלק ח סימן רפז) כתב על מקרים שבהם אישה זינתה תחת בעלה, שלמעשה מתירים להעלים עין, ואין צורך לספר לבעל.

לכן נראה שהיות וגם אם האישה תדע על כך ותספר לבעלה, הוא לא יאמין לה, אין עלינו חיוב לברר את הדברים עם האישה ולידע אותה, שאם אכן זה אינו בן בעלה הראשון, ולבעלה היו אחים, ולא קיבלה חליצה, הרי שהיא אסורה לבעלה הנוכחי.

### ו. סיכום

נראה שלמעשה אין להמשיך בבירור הדברים מול בית הדין, שכן החומר שיש בפנינו איננו מספיק על מנת שבית הדין יחייבו את האישה בגירושין ובחליצה, אף אם אכן יתברר שלבעלה הראשון היה אח, והאישה לא קיבלה ממנו חליצה.

גם בירור הדברים מול האישה אין בו תועלת, שכן לאחר הנישואים האישה אינה נאמנת לומר שאין הוולד מבעלה הראשון, ושהיא חייבת בחליצה, ובעלה הנוכחי איננו מחויב להאמין לה, וייתכן שאף אסור לו להאמינה.

וכן אמר לנו הגר"ש דיכובסקי שליט"א שאין לנו לנסות ולברר, שכן גם אם נמשיך בבירור, לא תהיה בו נפקא מינה למעשה לאור הנ"ל (ולדעתו, אף אם ברור בעדות גמורה שהאישה קיבלה תרומת זרע, ושלבבעלה לא היה זרע, אין בכך כדי לחייבה בחליצה, שכן כבר היו דברים מעולם שלמרות זאת הרתה מבעלה, אך בזה דבריו צריכים לי עיון<sup>2</sup>). וכך גם פסק לנו הגר"מ מאזוז.

אך כל זה בדיעבד, לאחר שנתקלנו בדבר כזה. אולם לכתחילה, מי שסובר שיש מקום להתיר לאישה תרומת זרע גוי על סמך הפוסקים שהתירו זאת, עליו להסביר היטב לאישה, שבמידה ותתאלמן ותרצה להינשא מחדש, עליה יהיה לקבל חליצה מאחי בעלה. אחד מנימוקי האוסרים לקבל תרומת זרע מגוי היה שיש חשש שהוולד יפטור את אימו לשוק ללא חליצה. המתירים ענו על כך שהיות ומי שבא לשאול הינו מסתמא אדם ירא שמיים שיודע שיהיה צורך בחליצה, איננו חוששים שהאישה תינשא לשוק ללא חליצה. אין לנו לגזור שמא האישה תתבייש לגלות את הדבר, ולא תקבל חליצה, שכן גזירת אבחנה שנאמרה גם משום חשש יבמה לשוק, נאמרה במקום בו מבחינת האמת יש חשש שלא תדע האישה ותינשא ללא חליצה, אך במקום שהיא יודעת – אין אנו גוזרים עליה גזירות מדעתנו. ממילא יש צורך לידע את האישה בדבר זה, על מנת למנוע תקלות שעלולות להתרחש.

